SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 267. V Ljubljani, v četrtek 19. novembra 1896. **Letnik XXIV.**

Balkanska politika.

Kdor paznim očesom premotriva zgodovino propadajočega Mohamedovega cesarstva, priznati mora, da čim bolj se krčijo pogoji za njegov obstanek, čim bolj propadajo njegove fizične moči, v toliko bolj rafinirana, predrzna in časih naravnost izzivajoča postaja njegova politika. Ne delamo turškim diplomatom ne krivice ne nečasti, ako trdimo, da v poslednjih časih igrajo „va banque" in baš radi smelo visoke cene, kojo zastavljajo, svetu nekako imponujejo in ga silijo, da Turčijo vedno še smatra resnim faktorjem.

Že zdavna je evropska politika „bolnega moža" ob „zlatem rogu" obsodila na smrt. Govorilo in še več pisalo se je o jetiki, katero so možu prisodili zdravniki v vnanjih ministerstvih na Dunaju, v Berolinu, Londonu, Parizu in Petrogradu. Ta buletin, že pred leti izdan, našel je mnogo vernikov, ki se danes čudijo svoji lahkovernosti. Kajti prepričali so se, da sam na sebi bolnik v Carjemgradu še na stoletja ne shira. Ako ga hočemo spraviti z evropskega prizorišča, nam ne bo čakati, da naravni marazem zvrši svoje delo, ampak trebalo bode smrtonosne operacije. Žal, da nobeden v to poklicanih faktorjev nima potrebnega poguma vsled medsebojne — ljubosumnosti.

Turčija to dobro vé in na ta račun tudi obilno — greši. Turški diplomatje prav dobro poznajo vse skrivne želje in težnje posamnih evropskih velesil in dobro znajo, da se le-te med seboj v Turčijo zadevajočih ozirih tako paralizujejo, da je vsaka resna akcija sè strani posamičnih držav proti Turčiji skoraj da izključena. Avstrija, katera ima poleg Rusije po svoji geografiški legi, narodnostnih in gospodarskih odnošajih ter po zgodovinski svoji preteklosti največ zanimanja za vspešno rešitev balkanskega vprašanja, je v tem pogledu izolirana in brezmočna. Že po trozvezni pogodbi jej v tem oziru ni bilo računati na nobeno vnanjo vojaško pomoč, Bismarckova razkritja pa so jo morala v poslednjem času uveriti, da bi je Nemčija v slučaju vojske z Rusijo, navstale radi balkanskih razmer, ne podpirala niti diplomatično. Ako je bila naša balkanska politika že doslej vedno oprezna, mora vpričo sedaj dognane nemške nezanesljivosti v bodoče biti še bolj previdna. To zahtevajo vitalni državni interesi.

Pa tudi Rusije ne mika svojelastno nastopanje proti moslimskim krvoločnikom. Predobro se še spominja krimske vojske in njenih posledic. Tudi najnovejša zveza s Francijo jej ne odtehta eventuelnega nasprotstva ostalih velesil.

Političen položaj je tedaj tak, da morajo pri postopanju v Carjemgradu vse merodajne države računati druga z drugo. Kolike efektivne vrednosti pa je tako vzajemno postopanje, priča nam zgodovina. Ako bi ne bili tisti balkanski narodi, kateri se danes štejejo že oproščenim, z mečem v roci odpovedali Turčiji pokorščine, vzdihovali bi še danes vsi pod jarmom stoletnih svojih zatiralcev. Evropi je pri njihovem osvobojenju pripadala samo vloga dobrohotnega kuratorja, kateri je ratihabiral to, kar se je bilo večinoma brez njegove pomoči in marsikatero pot morda tudi proti njegovi volji izvršilo. Ako se tedaj ne motimo, nam je zgodovina hkrati kažipot za bodočnost tudi v balkanskem vprašanji. Ne rečemo, da nam je naravnost gojiti uporno silo v balkanskih narodih, ker smo sploh zoper vsake silovite prekucije v politiki in drugod; toda to nas ne more motiti, da ne bi odkrito priznali, da ima bodoči politični razvoj na Balkanu svojo kal v tamošnjih narodih samih.

Zato pa menimo, da bi bila dolžnost evropskih velesil, da ne zavirajo, ampak kolikor mogoče podpirajo svobodoželjno gibanje na jugu, uprav tako, kakor se je svojedobno to zgodilo pri oslobojenju Grške in Srbske. Častneje in modernega veka vredneje seveda bi bilo, ako bi združene evropske velesile nepoboljšljivemu grešniku ob Dardanelah zaklicale svoj mogočni „Quosego" in mu mahom napravile konec, njegovo zapuščino pa prepustile tistim, katerim gre — balkanskim narodom.

Toda v sedanjih političnih odnošajih nam tako veselega konca ni pričakovati v sto- in stoletni žaloigri naših južnih bratov. Macchiavelijev duh živi i v današnji politiki in brezsrčnemu rivalstvu in golemu egoizmu še naprej žrtvuje srečo in prospeh tolikih milijonov po svobodi koprnečih ljudij.

Moderno liberalno zgodovino- in časopisje se pomilovaje posmehuje verski navdušenosti, katera je za časa križevniških vojsk tisoče in tisoče pogumnih prostakov in vitezov gonila na bojišče zoper nevernike — v gotovo smrt. Mi sodimo drugače in trdimo, da je one srednjeveške „fanatike" šteti mej prvoboritelje za ohranitev zapadne kulture in njenih plodov. Tisti krogi pa, kateri cerkvi odrekavajo vsako kulturonosno važnost v sedanji dobi in jej vsled tega tudi v politiki odrejajo zadnje ali pa nobenega mesta, naj bi, kakor nekdaj cerkev pod zastavo križa, zbirali bojevnike v znamenju svoje toliko hvalisane moderne kulture in — rešili naše brate na jugu iz sramotne sužnjosti, jim dali življenjskih pogojev in odprli vire do više naobrazbe. To bi bilo moderno in kulturno delo.

Kdaj bo že občinska volitev v Kamniku?

(Izv. dopis.)

Prisiljeni smo, obračati se do javnosti. Obotavljali smo se dovelj dolgo, — predolgo. Pa čakali

LISTEK.

Prizor na Ringu.

(Spisal Ivan Posavec.)

Na Dunaji v okt. 1896.

Krasen oktobrov večer. Nebo je jasno kot ribje oko in svitle zvezde blišče kakor biseri skozi temno ozračje. Veter, ta stalni čistilec dunajskega zraka, brije ostro po ulicah ter sili polagoma korakajoče šetalce in urno vrveče izvrševalce svojega poklica držati za klobuke ter zaviti se tesno v plašče. Pred krasnimi trgovskimi okni se tišče gnječe ljudij, ki občudujejo najnovejša dela domačih in tujih umetelnikov; družba elegantnih dam strmi tam nad krasoto najnovejših izdelkov pariških modnih salonov; tropa gigerlov, ki so bogato opremljeni z atributi svojega stališa — veliko merobudalosti lahko zasledíš med temi atributi —, premotrava komične uzorce in kroje moških toalet in drugih, gigrlu neobhodno potrebnih nepotrebnostij; tam koraka družba častnikov natančno po predpisu ter škili skozi monokle na vitke dame, pri tem primerno nosljajoč; pred izložbo zlatarja Natana Feiglstocka stoji poljski plemič s svojo melanholično gledajočo soprogo ter se divi molče briljantom, ki se blišče v svitu električnih žarilnic; pred hotelom „Imperial" se ustavi elegantna kočija, pred katero se vsuje trop hotelskih podvornikov, ki se žurijo knezu M. N. pomagati izstopiti; vpiraje se na svojega spremljevalca se splazi z mehkih blazin suha postava kneza M. N. ter s trudnim korakom odide v eleganten vestibul hotela; na sredi ceste se drvi kočija za kočijo, vmes se pa poganja grbasto sedeč kolesar, kateremu sledi izrodek letošnjega leta: v širokih hlačah na biciklu sedeča dama z malo čepico na glavi, ki pa zadostuje minimalni množini las, seveda še bolj pa pod minimalni množini možganov; za tema dvema pricaplja v žalostnem taktu nekdaj toliko občudovani dirjalec na turfu: tramvajski konj; njegovega zvonca klic: cin! cin! žalostno spominja na one tisočake, kateri so bili nekdaj stavljeni na in proti hitrosti uboge živali.

Vse to raznolično življenje, ves ta blišč, vse to burno gibanje in to vihravo vrvenje, vse to bedasto ponašanje in preširno bogastvo in bliščeče dostojanstvo in ta pretirana udobnost oslepi človeka za vse drugo; strmeč pozabiš na svoj korak in ko te nasproti hiteč obiskovalec vseh opernih predstav nemilo dune v rebra, zaveš se še-le ter tavaš dalje. In le slučaj je, če zapaziš na tlaku poleg izložbe dvornega vrtnarja, v kateri se na krasnih cvetih blišči v električni luči rosa kakor dijamanti, ženo, ki čepi na mrzlem tlaku ter tišči k sebi v cunje zavito dete, mašeč mu mala usteca s svojimi bledimi ustnicami, da revše ne bi jokalo. Uboga žena niti roke ne more stezati mimoidočim nasproti, da bi je prosila darú; varovati mora trepetajoče dete mrzlega vetra, kolikor se to da s temi cunjami. Mimo pa korakajo bogato z briljanti in drugimi nakiti obložene dame, katerim pri oblačenji pomaga čvetero rok; te dame ne opazijo matere na tleh in če bi jo tudi opazile, saj bi ne mogle umeti bede uboge žene; skrb za kruh, to jim je neznan pojem; največje skrbi so jim toalete, soareje, premijere v dvornih gledališčih; važen problem jim je, kako se zdaj najmoderneje razporedajo dragulji na vratu in v laseh. Mimo matere, ki ne ve, kam bo nocoj položila svoje dete k počitku, šetajo matere, katere vsak dan proti dvanajsti uri, ko so prespale utrujenost po sinočni soareji, obiščejo svoje „angeljčke", katere ima na skrbi češka dojka in francoska bone. Mimo matere na tlaku, katere bled in bolesten obraz obseva intenzivna luč ločne električne svetilke nad prodajalnico Samuela Löwy-ja, koraka ponosno zravnan prof. doktor J. pl. Sk . . . i, dvorni svetnik in državni poslanec i. t. d., kateri je tako zamišljen v važne svoje državniške probleme, da bi uboge žene niti opazil ne bil, ko bi se ne bil ravnokar umaknil grofici W . . . . ski ter pri tem zadel ob ženo na tleh, kateri se v njenem življenji niti sanjalo ne bo, s kakšnim imenitnim možem je bila v tako bližnji dotiki. Zdaj koracata mimo lačne žene in nje prezebajočega otroka tolst

i

smo zato, da se nam ne more reči, da iščemo prepira. Želeli smo vedno, da se ta proces, ki se pri nas vrši, izvrši kolikor mogoče mirno in tiho. Domače zadeve naj se doma poravnajo, tako smo menili in se ogibali, objavljati jih širjemu svetu. Toda kar je preveč, je preveč. Ker na vsak način hočejo, da govorimo, pa govorimo! Svet naj sodi, če je zavlačevanje volitve postavno opravičeno. Poslušajte to ljubeznivo komedijo!

Meseca februvarija — dné se ne spominjamo več; ni čuda, bilo je že davno — razgrnen je bil zapisnik volilcev v občinski pisarni na ogled, po § 17. deželnega volitvenega reda, ki pravi doslovno: „Ti spisi (imeniki) naj bodo vsaj štiri tedne pred volitvijo v občini vsakemu na videz razgrneni, in to naj se razglasi po občini z naznanili na javnih mestih nabitimi, v katerih naj stoji tudi **neprestopna doba osmih dni** za pritožbo zoper te imenike."

Tako paragraf. Reklamacije so se res vložile in rešile, in prišel je dan, na katerem bi se bila imela razpisati volitev. Mesto razpisa pa smo tistega jutra brali strmeč in čudeč se na občinski deski napisano: „Volitev preložena na nedoločen čas."

Zakaj pa? Vložili so novo reklamacijo zoper celo kardelo neljubih jim volilcev — **štirinajst dni prepozno**. No, to ne bo treba dolgo čakati, mislil si je marsikdo. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo bo ravnalo postavno in reklamacijo mirno zavrnilo, češ: prišli ste prepozno; obrok zamujen! Slavno c. kr. okrajno glavarstvo pa tega, kar bi bil vsak pričakoval, ni storilo, temveč reklamacijo predložilo dež. vladi, ki jo je tudi vsprejela (!)

Od tačas datira krivica, ki se nam godi, in z vsakim dnem, kolikor časa se volitev ne razpiše, se ta krivica nadaljuje.

Skoro štiri mesece smo čakali, da je prišla od deželne vlade iz meritoričnih vzrokov rešitev: reklamacija odklonjena; volitev se ima vršiti na podlagi prvotnega imenika. Zoper ta odlok so imeli cela dva meseca čas rekurirati na upravno sodišče. In rekurirali so.

Pa rekurirajte le, kakor vam drago, — reklo se jim je, — rekurz nima odloživne moči, volitev se mora kljub temu takoj vršiti. In začelo se je znova isto ljubeznivo romanje od instance do instance. Napravili so novo vlogo na c. kr. okrajno glavarstvo in prosili, da bi se njim na ljubo z volitvijo čakalo tako dolgo, da bo na upravno sodišče vloženi rekurz rešen; od okr. glavarstva, ki jim je prošnjo odbilo, pa na dež. vlado. Visoka dež. vlada jih je istotako zavrnila in na podlagi njenega odloka je 6. septembra dobilo županstvo ukaz c. kr. okr. glavarstva: „volitev razpisati brez vsakega odloga." In 17. sept. je glavarstvo — ker se za ukaz najbrže niso nič zmenili — svoj ukaz ponovilo s pristavkom, „o storjenem v 48 urah poročati." — Mislili smo si: to je vender jedenkrat možka beseda; sedaj ne morejo nikamor več. Vsak človek bi bil pričakoval, da se bo ukaz, ki se je tako odločno glasil, tudi urgiral, da se izvrši. — Pa smo se zopet zmotili.

Čujte, kaj si izmislijo modre glave naših liberalnih prvakov! Okrajnega glavarstva ukaz mirno za ogledalo vtaknejo, pa gredo telegrafirat — ministerskemu predsedniku Badeniju samemu. Grof Badeni je ravno premišljeval, kaj že kaj Kamničani počno, kar dobi telegram iz Kamnika, ki ga kliče na pomoč zoper te nesrečne „klerikalce", ki jih ni bilo kar nič treba v Kamniku. In prav vesel je bil došlega telegrama, da si bo dolgčas preganjal s kamniško volitvijo, ker — drugega opravka gotovo nima! — Človek bi dejal: cel Kamnik, kaj pravimo Kamnik, — vsa domovina je v nevarnosti, da se kliče na pomoč in spravlja po koncu celi svet zaradi te malomestne volitve, ki bi se bila lahko izvršila brez najmanjšega šuma. — Seveda, če so s tem stališče svoje kaj zboljšali, to je druga reč. Gotovo je, čem dalj bodo vlekli, večje bodo njih zgube. Pa bodi že to kakorkoli, faktum je, da jim je tudi to pot — obveljalo! Mi našim prijateljem liberalcem že toliko ne zamerimo, da se za žive in za mrtve branijo politične smrti — vsako bitje pač ljubi življenje — a, da se jim vse, kar si izmislijo, tako gladko posreči, to je, čemur se čudimo. Kake zaveznike li morejo imeti!

In tako sedaj zopet čakamo. Kdo ve, koliko časa bomo še čakali. Podoben rekurz v zadevi volitve v krajni šolski svèt, ki je prav takó romal iz Kamnika v Ljubljano in od tam na Dunaj, se vleče že dve leti (!). Če ne bo s tem ravno tako? —

Sedaj pa mirno vprašamo slovenski svet: Kaj pravite na to? Je li to ravnanje pravilno? In če je možato?... Zakaj neki imamo pisane postave? Ali morda niso pisane za vse? Smo li državljani nižje vrste? Mi nečemo nikomur pičice žalega storiti; zahtevamo pa, kar je v postavi utemeljeno: Zgodi naj se, kar bi se bilo moralo zgoditi že pred več kot osmimi meseci, — volitev naj se razpiše. Poskusimo se! Če je ljudstvo z vami zadovoljno, boste gospodarili še dalje; če pa vam ne zaupa, potem dostojnim možem gre vedeti, kaj jim je storiti, da namreč — pospravijo in gredó. O krščanskem ljudstvu se je sploh prerado mislilo: e, ti bodo že potrpeli! Lepa je res krščanska potrpežljivost, toda krščanska potrpežljivost ni krščanska popustljivost, zapomnite si prosimo, prijatelji in neprijatelji! Če je človek bolj miren in tih, bolj ga odrivajo. Če pa je predrzen in brezobziren, obvelja mu vse. Celo paragrafi se mu ponižno vklanjajo. Zato tudi mi ne smemo stati kakor božji volki in čakati, odkod nam bo kdo pravico na krožniku prinesel. Pravica je na popirju; kdor jo hoče imeti, mora si jo priboriti.

Vemo dobro, da mnogim ni všeč naraščanje katoliškega življa. Pa jim ne moremo pomagati. Ljudstvo krščansko prihaja k spoznanju. In to spoznanje bo raslo in naraščaj se bo množil, ustavljajte se kolikor hočete! Z ustavljanjem bote podpirali le našo reč. Ljudstvo uvideva, da od liberalizma nima pričakovati nič dobrega, in od liberalnega gospodarstva ne drugega kakor — dolg; dolg, ki je znak liberalnega gospodarstva. Ljudstvo krščansko pa se je tudi jelo zavedati svojih političnih pravic in se je tudi toliko osrčilo, da si jih drzne tirjati na glas. Zato bomo tudi mi nekoliko potrkali tu in tam, če se nam morda vendarle kaka vrata odpró. Če pa tudi ne, naj vsaj svet ve in sodi, — kod je pravica!

To za danes. Prihodnjič — če bo treba — pa še kaj.

Državni zbor.

Dunaj, 18. novembra.

Budgetni odsek je imel danes sejo, v kateri je nadaljeval razpravo o trgovinskem ministerstvu. Poslanec dr. Rutowski priporoča kanal Donava-Odra. Vlada se težko odloči, kajti kanal Donava-Moldava-Laba bi koristil Češki, Niže-Avstrijski in Ogerski, kanal Donava-Odra pa skoraj vsem kronovinam. Govornik priporoča zvezo Visle z Dnjestrom ter graja prejšnjo liberalno dobo, ko je vlada zanemarjala gospodarska vprašanja ter se pečala s samo politiko.

Baron Malfatti opozarja na propad industrije s svilo na južnem Tirolskem; cena je padla za 40 odstotkov, od 160 svilnih predilnic jih je le še 23. Leta 1893 je dotična enketa nasvetovala več sredstev v povzdigo te industrije, a zgodilo se ni prav nič.

Poslanec dr. Kaizl naglaša, da osrednja uprava trgovinskega ministra še več stane, odkar se je ustanovilo železniško ministerstvo, ter vpraša ministra, ali in kako hoče vlada podpirati razne zadruge. To je potrebno vsaj sedaj izprva, da se razvije zadružno življenje. Tako ima mizarska zadruga v Pragi svojo skupno zalogo, ki dobro prospeva.

Trgovinski minister Glanz odgovarja dr. Kaizlu gledé kartelov, da niso vsi škodljivi, kakor tudi ne vsi hvalevredni. V tem oziru treba soditi nepristransko, ali namreč kartel pospešuje gospodarski razvoj ali se hoče le s špekulacijo okoristiti. Ker je pa taka nepristranska sodba težka, zato to vprašanje še danes ni rešeno. Kar se tiče skladišč v Trstu, naglaša minister, da so vsled zmešnjav na vzhodu v težavnem položaju, vendar bodo izhajala z državno podporo.

Dr. Steinwender naglaša, da država mora podpirati zadružna podjetja; ako tega ne stori sedanji, storil bode prihodnji državni zbor. Govornik priporoča koroško železno industrijo, ki naj se odvzame alpinski montanski družbi.

Dr. Fux izraža željo, da vlada in razne stranke naglašajo važnost gospodarskih vprašanj; vendar pa osrednja vlada še sedaj ne kaže pravega in daljnega pogleda v množino teh vprašanj, dočim podrejeni organi odrekajo gospodarskim vprašanjem vsako važnost, ker jih ne poznajo. Tako obrtne zadruge nimajo nobenega zaupanja in varstva, katero zaslužijo. Tako se med obrtniki širi nezadovoljnost, ker

---

bankir Karpeles in njegova dobro rejena žena, ki menita prebiti večer pri Ronacherju. A nobeden teh in še mnogo drugih, katerim se na obrazu ne pozna pomanjkanje, se ne briga za ženo na tlaku; pa saj se tudi žena za nikogar ne briga več; glad jo je popolnoma premogel, vzel ji vse moči in nezavestna se zgrudi po tlaku. Na krič deteta priskočita stražnika, neseta omedlelo ženo in nje otroka v bližnjo vežo, odkoder jeden hiti v sosedno kavarno ter telefonira na rešilno štacijo: „Nezavestna žena leži v vestibulu palače princa L . . . na na Ringu; voz takoj!"

Zdaj je žena rešena; ona in dete bosta nasičena; ljudje pa, ki so se vsled nastopa policije vznemirili, so zopet mirni ter šetajo in govore dalje, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

Južna Afrika.

Spisal P. Emanuel Drevenšek.

(Dalje.)

II. del.

I.

V istem času, ko je Pero Martinez zapustil obrežje afriško, da se poda v Indijo, prišel je dominikanec Joas dos Santos iz Portugala v Afriko, ki je med Kafri uspešno razširjeval sv. vero. Prišel je tja l. 1586. in se je nastanil v Sofali, odkoder je na vse strani prehodil ozemlje Kafrov. Z le jednim spremljevalcem deloval je tako neumorno, da je bilo v 5. letih 20.000 Kafrov spreobrnjenih h krščanstvu. V tem času je pač lahko opazoval šege in navade tega ljudstva in njegova poročila so za njih zgodovino jako važna, zato tudi sedaj priobčimo glavna poročila.

Gospodar krog Sofale ležečih krajev imenoval se je „Quetin", kar pomeni pustošitelj. Dasi si je to ime nadel še le potem, ko je prišel do vlade, mu je vendar dajalo skoraj bi dejal božanstven ugled. Zato so se pa Kafri v vseh nadlogah zatekali k njemu, kakor da bi jim zamogel pomagati v vsaki stiski. Zaradi tega ugleda pa so ti mogočneži pustili svojim strastem prosto pot, kakor še dandanes afrikanski mogočneži delajo. Njegove najimenitnejše žene so bile njegove bližnje sorodnice ter so imele tudi naslov kraljice, pa sinovi drugih postranskih žena niso bili izključeni od nasledništva. Zato je pa nastala neizrečena zmešnjava, kadar je quetin umrl. Po navadi pa so bili sinovi kraljevih sestra njegovi nasledniki, ker kralju je bilo dovoljeno v zakon jemati najbližnje sorodnice, ne pa podanikom.

Prave žene kraljeve so sicer visoko spoštovali, dokler je on živel, po njegovi smrti pa je bilo to slabo zanje, ker so bile po ostri postavi prisiljene umreti, če je kralj umrl. Zato so večno nosile strup pri sebi, da so hitro šle za možem na oni svet. Pri teh narodih vladala je namreč čudna misel, da njih veljaki tudi na onem svetu zavzemajo mesta, katera so tu zavzemali, in da zato rabijo svoje žene in služabnike. Sicer so pa rabili včasih premeteni veljaki to prazno vero, da so svoje nasprotnike in sovražnike pošiljali na oni svet za umrlim kraljem kot njegove dvorjane.

V onem času, ko se je v teh krajih mudil Joas dos Santos, umrl je ravno quetive. Za njim je prišel na prestol njegov brat, dasi je bilo več ko trideset deloma pravih deloma natornih sinov, to pa le zato, ker je pokojnikov brat dobro umel državne posle in je tudi sicer imel lepe lastnosti.

Ko so pokojnega kralja pokopali in so bile mrtvaške slovesnosti končane, podal se je drugo jutro naslednik v kraljevo palačo, katero je z dovoljenjem žena rajnega kralja v posest vzel. Na to pa je velel po vseh cestah oznaniti, naj se mu poklonijo in prisežejo zvestobo. To povelje vzbudilo je veliko veselje in ljudje so kar trumoma hiteli v palačo poklonit se kralju. Pa kraljevi stražniki jih niso več vsprejeli, kakor jih je šlo v veliko dvorano, da ne bi v gnječi nastala kaka zmešnjava. Ko so prišli v dvorano, padli so na kolena in se dričali do prestola, koder so svojemu kralju prisegli zvestobo, ki je pa ves čas bil skrit za nekim zastorom, ter je prišel šele tedaj na spregled, ko so se mu vsi na

sodijo, da jih vlada sploh noče podpirati. Obrtniki potrebujejo cenenega kredita, kakor v Prusiji, kjer drž. zadr. banka podpira obrtna podjetja s posojili proti nizkim obrestim. Izvoz industrijskih izdelkov na vzhod peša tudi vsled tega, ker tamošnji avstrijski zastopniki ne kažejo prave odločnosti in razuma za stvar. Trst mora dobiti drugo železnično zvezo s severnimi deželami, zgraditi se mora Donava-Odra kanal.

Proračunski odsek je vsprejel resolucijo, s katero se vlada pozivlja, da, držeč se načel nedeljskega miru odstrani preostre določbe, in drugo resolucijo gledé obrtne statistike.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. novembra.

Državni zbor ima v tekočem tednu nekaj počitnic. Včerajšna seja poslanske zbornice je odpadla, da se tem ložje vrši posvetovanje budgetnega odseka. Vlada namreč z vso močjo pritiska na drž. zbor, da še letos reši državni proračun. Budgetni odsek završi svoje delovanje že prihodnji teden in potem prične poslanska zbornica nadaljno razpravo. Govori se, da državni zbor najbrže ne bode dovršil pred koncem leta te najbrž zadnje svoje naloge in bode torej trebalo še nekaj dnij bodočega leta pridodejati v to svrho in potem se šele pošljejo ljudski zastopniki v zasluženi pokoj.

Mažarsko časopisje o zadnji seji avstrijskega državnega zbora. Kdor prebere mažarske židovsko liberalne včerajšuje liste in ni na tančneje poučen o tostranskih razmerah, je popolno prepričan, da bi eventuelno Avstrije že ne bilo na svetu, ko bi ne bila tako rekoč pod pokroviteljstvom „nesebične“ Mažarske. „Pester Lloyd“ se drzne naravnost trditi, da ima ogerska „tisoč vzrokov proti in komaj jednega za obnovitev carinsko-trgovinske zveze“, ko bi vendar morali pred celim svetom priznati, da jim je ravno ta zveza največ pripomogla do sedanjega bogastva. Najbolj pa seveda bode v oči, da se je na tako javnem mestu v najsvitleji luči pokazala zadnja državnozborska „volitev“. Ker ne vedo nikakega pametnega izgovora, s katerim bi se jim morda posrečilo ovreči trditve Luegerjeve in tovarišev, zato kličejo vlado, posebno pa barona Banffya na pomoč, naj nemudoma po svoji dolžnosti kot ogerski ministerski predsednik stori pri grofu Badeniju potrebne korake, da se opere madež na mažarski časti. Vladni in opozicijonalni listi poročajo o dogodku brez komentara.

Mažarski liberalci po volitvah. Še le minuli ponedeljek je prišlo na um poslancu prvega budimpeštanskega volilnega okraja, da dá svoji radosti primernega duška in se primernim načinom zahvali svojim volilcem, kar se mu pa ni prav dobro posrečilo. Posl. Falk je seveda povabil k navlašč v to svrho prirejenemu obedu ministerskega predsednika barona Banffyja ter razne druge ministre in nekaj svojih tovarišev. Da so pri raznih napitnicah povzdigovali drug druzega in hvalili njegovo delavnost, se razume samo ob sebi. Le baron Banffy ni mogel povzdigniti svojega glasu, ker je bil nekoliko hripav. Kaj tacega bi bilo treba posebno poslancu Falku, da bi se ne bil tako grozovito osmešil pred zavednim ljudstvom. Govornik se je namreč osmelil v svojem govoru omenjati Deakovega izreka, da namreč ne mara s krvjo omadeževanih mandatov na korist liberalne stranke. Ako bi bil Falk in ž njim še marsikdo drugi hotel govoriti resnico, moral bi priznati, da so ravno mandati zadnjih volitev v obilni meri omadeževani. Res čudni so ti židovski mažaroni; ne sramujejo se nikakoršnih sredstev v dosego svojega zlobnega namena, potem se pa delajo, kakor bi se ne bilo zgodilo ničesar.

V nemškem državnem zboru je odgovarjal v predzadnji seji državni kancelar knez Hohenlohe na interpelacijo glede dvobojev v armadi in tudi mej višjimi dijaki. Minister je v daljšem govoru pojasnjeval dosedanjo navado pri dvobojih ter omenjal poslovanja vojaških častnih sodišč ter konečno izjavil, da bode delal po možnosti na to, da se izgotove načrti zakonskih določb, s katerimi se bo število dvobojev vsaj omejilo, ker se popolno ne da odpraviti (?) Nameravani zakon mora pred vsem določati, da častno sodišče ne sme prisiliti nobenega častnika k dvoboju in tudi svetovati se mu ne sme, naj si z dvobojem reši izgubljeno čast. Konečno pravi državni kancelar, da mu bo provzročal nameravani zakonski načrt mnogo neprijetnostij. — Ko bi bilo nemški vladi kaj na tem, da se odpravi nesmiselni, niti neomikanim narodom ne pristajajoči dvoboj, bi lahko storila odločnejše korake. Dvoboj bo zanaprej ravno tako dopustljiv in nekaznjiv, kakor poprej in torej se število dvobojev ne bo prav nič omejilo.

Sloboda katoličanov na Francoskem. Pred nekaj dnevi smo v kratkih potezah narisali tek zelo burne debate v francoski poslanski zbornici, v kateri je vlada odgovarjala na interpelacijo framasonskih poslancev gledé katoliških shodov v Rheimsu. Iz te debate se je razvidelo, da bi francoska vladajoča klika najraje potopila vse katoličane v žlici vode, ako bi se jej posrečilo. Da bi pa vendar vsaj nekoliko dala duška svoji ogorčenosti, porabi vsako najmanjo priliko, da hujska že itak katoličanstvu silo neprijazno vlado zoper „klerikalnega zmaja“. Kakor znano, se francoski katoličani ne smejo nikdar očitno pokazati; prepovedani so vsi javni obhodi in tudi zborovanja. Framasoni in socijalisti smejo početi v javnosti, karkoli se jim zljubi, le katolik ne sme očito kazati svojega prepričanja. Radi teh prepovedij so se vršili zadnji katoliški shodi v škofijskih palačah in drugih poslopjih, ki pripadajo pod upravo posamnih škofov. Toda tudi tako postopanje je v očeh francoske framasonske klike protizakonito in ravno proti temu je bila naperjena zadnja interpelacija. Vlada je menda komaj čakala kakega migljeja in takoj porabila to priliko v svoje namene. Poleg kazni, ki jo je naložila „prvim hujskačem“, je izdal naučni minister okrožnico na vse škofe, v kateri jim ostro prepoveduje, da se škofom v upravo izročena poslopja ne smejo rabiti v take svrhe, kakor se je to zgodilo v Rheimsu, češ, da se s tem izgublja njih prvotni namen. Taka je torej sloboda francoskih katolikov in še posebej njihovih nadpastirjev, da ne smejo niti svojih prostorov prepustiti v strogo verske namene, kajti omenjenih shodov se je udeležilo le malo lajikov. S to najnovejšo ministersko naredbo je najbrže framasonstvo rešeno, katoličanom pa je zadan zopet občutljiv udarec.

Vstaja na Kubi. Poročila o položaju na Kubi iz izvora, kjer se fabricirajo brzojavke o „slav. španjskih zmagah“, dohajajo zopet v mnogobrojnejem številu. Govori se zelo veliko o novih porazih na vstaški strani, mej tem ko dohajajo iz zasebnih krogov vsa drugačna poročila. Tu se zatrjuje, da so izgubili Španjci pri San Miguelu okolu 130 mož, ki so deloma ubiti, deloma težko ranjeni. Poleg tega so vstaši razrušili mnogo vasij in nasadov. Ako je temu res tako, potem se ni nikakor čuditi, da španjska vlada z veliko nestrpnostjo pričakuje veselejih poročil in drega generala Weylerja, naj pohrusta vstaše v kar najkrajšem času. Toda to se mu bo ravno tako malo posrečilo, kakor se mu je dosedaj. Španjska vlada se seveda boji nastopa Mac Kinleya v Zveznih državah, ki komaj čakajo, da planejo po bogatem, a zelo opustošenem otoku.

---

tak način poklonili. Nato mu je pa še vsak podložnik dal roko in tako je trpelo po cel dan to priseganje, ker vedno nove trume so prihajale v dvorano. Drugi dan pa je poslal kralj svoje še le na vse strani naznanit smrt preduika in ob jednem tudi njegov nastop.

Kafri tako zelo spoštujejo svojega kralja, da se ga ne upajo pogledati iz očij v očij, ampak s pobešeno glavo kleče pred njim. Le za Portugalce ni veljala ta zapoved. Vsem tistim, ki so prišli kedaj h kralju, velel je ta dati neke pijače, pombe imenovane, in kdor bi se bil tega branil, ta bi bil smrtno razžalil vladarja.

Ako se je kralja polotila neozdravljiva bolezen in ako se mu je kak ud telesa poškodoval, tedaj se je moral odpovedati prestolu, ker so ga smatrali nevrednim, da bi nad drugimi vladal. Določil je potem svojega naslednika, ter se zastrupil. No, drugače si je pa to stvar mislil quetive, ki je vladal tedaj, ko je prišel Joas dos Santos v Afriko. Temu je namreč prednji zob izpadel. To je sporočil svojim podanikom z opombo, da se zaradi take malenkosti noče odtegniti svojemu ljudstvu, ampak da bo skušal kolikor mogoče svoje življenje podaljšati, ker je prepričan, da je za podanike tako najbolje; sicer pa tudi upa, da mu bo mesto izpadlega zobu nov zob kmalu zrastel. Konservativna stranka v kraljestvu pa ni bila s tem zadovoljna, ampak je začela upor ki se ni dobro zanjo iztekel! (Dalje sledi.)

Slovstvo.

Aškerc in drugi.

(Konec.)

S tem se pač ne bi sprijaznili nikdar, naj bi to pisal kdorkoli in kakorkoli, a prezrli bi tako — zvonjenje, če ne bi bil pisatelj jasno povedal, kako on sodi o nenravnosti. Naslov tem prizorom iz novodobne Sodome je: „V krvi“. To se pravi: Ti junaki in junakinje imajo v krvi take snovi, da morajo grešiti. Bacil nenravnosti jim je provzročil bolezen nenravnosti; kakor se nujno prebavlja, tako se vrši tudi ono delovanje, katero imenuje krščanstvo moralno delovanje, po fizijologičnih zakonih. Potemtakem ni nobenega greha, nobene krivde v celi povesti, to so le slučaji, s katerimi se ima pečati zdravilstvo, ne pa morala. G. Govekar celo v nekem poglavju popisuje, kaka bodi bolnišnica, v kateri se bo odslej zdravila bolezen, katero imenujemo nenravnost ali nečistost. Ali se bo nenravnost zdravila homeopatičnim, alopatičnim ali kirurgičnim potom, ali se bo dajalo zoper bacile nenravnosti Nux vomica ali Chloroform, Belladonna ali Mercur — tega ta učenjak še ni iznašel. Najbrže kak žid na dunajski univerzi strmeči svet kmalu iznenadi s to iznajdbo, potem pa v ogenj z izpovednicami in z moralkami!

To je atavizem, nazor, da se grehi pradedov prikazujejo s fizično, nepremagljivo silo v potomcih. Nahaja se že pri Darwinu, posebno popularnega ga je naredil Lombroso.

Omenjamo, da je nemški učiteljski, v Ljubljani izhajajoči list lani jako priznalno pisal o Lombrosu; kako zajemlje „Učiteljski Tovariš“ iz Lombrosa, je naš list že poročal. Kaj se hoče: „Misel Svobodna! Proč s klerikalizmom!“

Sedaj skrbé različni profesorji po univerzah — v prvi vrsti židje — da se ga mladeniči naučé, in ti ga širijo tem potom, kakor tu Govekar, med ljudstvo. Tako gre zmota, nemoralnost in korupcija od zgoraj dol, v znamenju „Misli Svobodne“!

Govekar je dal povesti geslo: „Naturam expellas furca, tamen usque recurret.“ Bolezen nenravnosti je torej nepremagljiva.

Mimogredé se včasih malo ponorčuje iz grbaste tercijalke, ki je „zaljubljena v najmlajšega šenklavškega kapelana“, ali iz kakega „politikujočega“ župnika ali kakega „zastarelega“ verskega nazora.

Tako gospodarijo sedaj mladeniči, kateri so izrinili Stritarja iz slovstvenega polja. Bil jim je preveč dostojen, očitajo mu, da je ta mož „velik anahronizem za naše stoletje“.

Vprašamo bralce, kateri mislijo malo dalje, nego taki atavisti, kam nas mora privesti tako pisarjenje? Da je pregrešno, pohujšljivo, ne le duši, ampak tudi zdravju mladine škodljivo, o tem nam pač ni treba pisati.

A kam mora privesti tako pisarjenje naš narod v socijalnem oziru?

Liberalizmu gotovo ne služi ta najnovejši izrastek ljudske umazanosti. Saj ravno njegove sadove, njegovo delovanje, njegove pristaše neusmiljeno biča.

Krščanstvu služi še manj, saj mu je po svojem bistvu popolnoma nasproten; njegovi nazori so od krščanstva veliko bolj oddaljeni, nego nazori starih poganov.

Komu torej služi? Pač le onim, ki to pisarjenje javno hvalijo in priporočajo: rudočim socijalnim demokratom, kateri so v glavnih nazorih popolnoma njegovi pristaši.

Kakor atavizem in darvinizem, tako sta si v zvezi tak „realizem“ in socijalna demokracija.

Sicer se „Zvonovcem“ pozna, da jih vest peče. V raznih člančkih obravnavajo „nove struje“ in se skušajo opravičiti in oprati, a zakaj ne opazujejo stvari od te najvažnejše strani? Naše ljudstvo ne potrebuje raznih „novih struj“, ampak take hrane, katera je bo ohranila v nevarni dobi intelektualnih in gmotnih prekucij, katere nas čakajo. „Zvonovo“ — zvonjenje pa mu bo zastrupilo dušo in kri.

Zakaj se „Zvon“ ne peča s to stranjo „novih struj“, si mi razlagamo s tem, ker častilcem „Misli Svobodne“ do kake stalne resnice sploh nič ni. Priznati kako zvezo med estetiko in moralo, priznati kako vero, odločilno ne le za čustva, ampak tudi za um, za voljo, za pisateljevanje, za leposlovje in za socijalno delovanje, to se pač ne strinja s skeptično „Mislijo Svobodno“.

Kako čudne cvetke pač rodi „Misel Svobodna“! „Edinost“ je prinašala pred kratkim „Portretne ka-

rikature"; pisal jih je neki moški, ki se je pa za žensko podpisal. Ta hermafrodit torej je opisal po zunanjosti naše glavne pisatelje. Poleg nekaterih opisov, kateri se odlikujejo po uprav bizantinskem prilizovanju, je nekatere velmože in veledame malo karikiral. Razžalil je na ta način na primer Marico, kateri njene lepote in blagoglasnega govora ni dosti dvorljivo popisal, in še nekatere druge. Zaradi take otročarije pišeta „Edinost" in „Zvon" članke! Seveda: kedar je razžaljena kaka osebica, takrat je vse v ognju, kadar se pa žali resnica, kadar se v blato vlači nravnost, kadar se iz leposlovja dela grdoslovno sredstvo za razširjanje atavizma in materijalizma, takrat je vse v redu!

Najbolj pa boli človeka, kadar vidi, da se taki nazori zakrivajo s hinavskim plaščem navidezne dostojnosti. Govekar je v zadnji številki sklenil vrsto prešestev z vzklikom: „Bog je pravičen!" Torej zato mu je Bog dober, da nazadnje blagoslovi njegov z največjo rafiniranostjo in rutino završeni popis nesramnostij! To je jako nedosledno in priča ali o tem, da je Govekar jako plitvo misleč človek, ali pa, da je zaradi „lepšega", da preslepi ljudi, iz hinavščine fingiral tu vero v pravičnost božjo. Da resno misleč atavist o božji pravičnosti ne more govoriti, je pač jasno.

A še bolje je zadel gospod Cankar, kateri sklepa svojo kritiko Aškerčevih pesmij v 10. zvezku „Ljubljanskega Zvona" s tem-le stavkom, v katerem je ravno toliko neresnic, kolikor besed:

„Vsebino Aškerčevih poezij obsega jedna sama kratka beseda: — ljubezen! Ljubezen do vsega zatiranega človeštva, brez razločka stanov in narodov in ver, ljubezen čista, nesebična, kakor jo je učil le — Jezus Kristus!"

Ne vem, ali se odlikuje ta ocena bolj po svoji neumnosti ali po svoji brezbožnosti. Blasfemija se ne more tirati dalje. Zavrniti take blodnje pač ni treba. To se glasi podobno, kakor tirade socijalistov, ki tudi radi sklepajo izrodke svoje domišljije z imenom Kristusa — človekoljuba! Da je naš Gospod naš Bog, naš Učitelj, naš Sodnik in pravični Kaznovalec, o tem seveda taki ljudje molčé!

Tako se sedaj — zvoni. Ali tako — zvonjenje naznanja srečne čase našemu narodu?

Vasilij.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. novembra.

(Cesaričin imendan) praznoval se je danes s slovesno sv. mašo ob 8. uri dopoludne, koje so se udeležili gojenci tukajšnjih šol in mnogo občinstva.

(Nerodna reklama.) Svoji pod tem zaglavjem včeraj priobčeni notici, pristaviti nam je še, da je bila dr. Šusteršičeva interpelacija podpisana ne samo od naših konservativnih, ampak tudi od tistih naprednih slovenskih in dalje hrvaških poslancev, kateri so bili takrat na Dunaju, oziroma v zbornici prisotni. Zdi se nam tedaj, da svet, koji „Narod" podaja dr. Šusteršiču, češ da naj nikar ne interpelira, dokler ni natančno poučen, prav tako velja tudi posl. Koblarju in Višnikarju, katera sta na dotični interpelaciji sopodpisana. Tudi njih dolžnost bi bila, stvar, kojo s svojim podpisom podpirata, preje prevdariti. Če si pa nista bila sama do cela na čistem glede svojega postopanja v tej stvari, pa naj bi bila brzojavnim potom vprašala svojega „Narodovega" mentorja za svet. Potem bi ne bili doživeli smešnega prizora, da „Narod" zabavlja o stvari, kojo so njega lastni poslanci podpirali. Komur je do resnega prevdarka, mora priznati, da je bilo „Narodovo" postopanje v tem slučaju prav otroško-blebetavo in nevredno, da bi se pečali več z njim, kakor je neobhodno potrebno.

(Otvoritev novega poštnega poslopja.) V soboto dne 21. t. m. ob 11. uri dopoludne otvori se novo poštno poslopje in bodo od ponedeljka, dne 23. t. m. naprej vsi oddelki tega poštnega in brzojavnega urada v novih prostorih poslovali.

(Poziv.) Dne 27. januvarja 1893 je v Ljubljani izdihnil svojo blago dušo za nas Slovence jako zaslužani mož, namreč Josip Marn c. kr. profesor, častni kanonik, vitez Franc Josipovega reda in predsednik „Slovenske Matice". Kaj je bil blagi pokojnik naši slovenski mladini, je nam dobro znano. Marsikateri njegovi nekdanji učenec — sedaj v visokej službi, se ga še hvaležno spominja. Prav veliko neprecenljivih zaslug si je pokojnik nabral s svojim „Jezičnikom" in kot modri večletni predsednik „Slovenske Matice". Naš sicer revni narod je že marsikateremu zasluženemu možu, v znamenje hvaležnosti postavil lep spominek in tako je prav! Tudi † marljivemu Marnu bi se spodobilo, da se mu postavi primeren spominek. Morda bi bilo primerno tu v Štangi, kjer je bil rojen dne 18. marca 1832. Premili Slovenci, znanci, prijatelji in učenci blagega pokojnika, ako utrpite v ta namen kaj darovati, blagovolite podpisanemu v Štango pri Litji doposlati. Čim več darov se bo nabralo, tem lepši spominek se bo mogel pokojniku omisliti. — Dne 28. septembra t. l. so v Štangi v ta namen darovali že 72 gld. sledeči p. n. gospodje: Ivan Lavrenčič, dekan 10 gld. Ivan Dobnikar, žup. 10 gld. Jos. Pristov, žup. 10 gld. Mihael Sajé, žup. 10 gl. Ign. Šalehar, žup. 10 gld. Jernej Zupančič, žup. 10 gl. Albin Ilowsky žup. 5 gld. Ivan Brezovar, kaplan 5 gld. Viktor Koechler, kap. 1 gld. Jakob Žust, bogoslovec 1 gld. — V Štangi, dne 13. nov. 1896.

Mihael Sajé, župnik.

(Zdravje v Ljubljani) od 8.—14. nov.: Novorojenih bilo je 17. Umrlo jih je 15; mej njimi za jetiko 1, za želodčnim katarom 2, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 11; mej njimi bilo je 5 tujcev, iz zavodov 7. Za infekc. boleznimi so oboleli, in sicer: za tifuzom 1, za oslovskim (dušljivim) kašljem 4, za vratico 6, za varicello 1, za trahomom 1.

(Čemu se rabijo smerekovi storži) katerih se je letošnjo jesen že na tisoče centov vzlasti z Gorenjskega izvozilo iz dežele? To vprašanje se je pogostokrat čulo iz ust tistih, ki so nabirali ta letos nenavadno bogat gozdni sad in ga prodajali po precejšnih cenah (2 gld. 20 kr. do 2 gld. 80 kr. za sto kg) zlasti kranjskim prekupcem. Odgovor je kratek: storži pošiljajo se v Dunajsko Novomesto, kjer imajo posebne priprave za iztisnenje semena, koje se potem kot poseben trgovinski pridelek razpošilja po svetu, vzlasti v take kraje, kjer narava ni sama poskrbela za primerni gozdni naraščaj.

* * *

(Grof Clary bodoči deželni predsednik za Koroško.) Olomuški „Našinec" poroča iz Dunaja, da bode dosedanji šleški deželni predsednik, grof Clary, baje imenovan deželnim predsednikom za Koroško, na njegovo mesto pa je designiran dvorni svetnik pri moravskem namestništvu baron Hein. Dosedanji deželni predsednik koroški bode v najkrajšem času vpokojen. Za sedanjim Kovačem koroški Slovenci ne bodo žalovali, kaj jim pa prinese bodoči mož, o tem nam pokaže bližnja bodočnost.

(Iz Buzeta) 16. nov.: Poročam Vam zopet le žalostne stvari. Iznenadeni smo bili v nedeljo, ko smo čitali, da je premeščen naš adjunkt gospod Ivan Guzelj. V ožjem krogu smo sicer vedeli, da je on prosil za Kanal, vender, ker je bila vložena prošnja že pred dvema mesecema, smo mislili, da bo stvar lepo zaspala. Gospod adjunkt je sedaj zadovoljen, a ogromna množica pa zmaje žalostno z glavami. On se je oprostil vsled italijanskega fanatizma provzročenih neznosnih odnošajev v našem gnezdu. Zato mu odkritosrčno čestitamo. Naš kmet je žalosten. S kom se bode sedaj razgovarjal „po naše" na sodniji? Zopet bode treba tolči blaženo italijanščino, saj ni in — ne bode za 16.000 našemu sodišču podložnih Hrvatov nijednega Hrvata na sodniji! Le pomilujmo kmeta, saj bode tarnal: „Bilo je, ma bilo bi prelepo, zato prošlo!" — Še nekaj. Bil sem v bližnjem selu, kar zapazim nek list z naslovom: „Prava naša Sloga". Bil je poziv na naročbo. — Čudno se mi je zdelo, da je bil naslov tega kmeta napisan italijanski, a list vender hrvatski. Misleč, da pride tudi meni tak poziv, čakam. Čez dva dni vprašam, je li dobil list gospod dekan, kapelan, učitelji, učiteljica, morda, da je prišel na tukajšno občino, na župana, občinske uradnike, ali druge zavedne Hrvate. Ne in zopet ne, je bil odgovor. A čudno to: v italijanskem Buzetu in zunaj po kmetih ga ima pa vsak gostilničar, vsak priprosti kmet, da le malo zna brati. Sposodil sem si poziv in prebral. Najbolje bi bilo, da bi Vam ga prepisal, da bi sami sodili. Gotovo bi bili istega mnenja, kot jaz: Sam vrag more vdahniti take skušnjave. Deloval bode z geslom: „Sve za vjeru i za domovinu", a pristavlja, „u vjerskom pitanju ćemo biti najtolerantneji". — Je li tak list za prosto ljudstvo? Po celej Istri gleda ljudstvo v duhovnika kot svojega vodnika v jednem in drugem oziru. A v tem listu se očitno napoveduje boj verskim resnicam, pa tudi čuvaju verskih resnic — duhovniku. V narodnem oziru piše: „Slovani smo i takovi ostajemo" — pridodaje pa: nu, kad bi bili Italijani, ne bi se sramovali tega imena, temveč le ponosili bi se slavnim imenom, častili in dičili. Italija se zamore smatrati majka prosvete, zemlja najdivnejih umetniških proizvodov. Nadaljuje: Što bi značila danas koljevka hrvatstva, Dalmacija, da nesrećom neumrli Gundulići, Boskovići ne bi bili imali prigode crpiti iz bogatih taljanskih vrela? Ništa i ispod ništice bi bila danas hrvatska književnost. Uredništvo tega lista (izdajatelj Dalmatinec dr. Ivan Krstić) napada naše vodnike Spinčića, Laginjo. Iz stavkov, naperjenih proti našima prvoboriteljema se vidi, da je le osebno sovraštvo dovelo Krstića do tega pekl. dejanja, da izdaja list za renegate. Ne stoji li „Lega Nazionale" v ozadju? Nobena prava, le malo poštena hrvaška duša ne more pritrditi besedam: Mi smo in ostanemo Slaveni v Istri in proti tej naši mili materi bomo izkazali svojo sinovsko ljubezen, ako se bodemo približali drugemu narodu, t. j. ako združimo nekak modus vivendi s taljansko stranko." Ni Hrvat on, ki je tiskal, niti ne more biti Hrvat on, ki je dal tiskati take stavke. Saj nas vender silijo, da poljubljamo narod, ki je še pred malo časom kamenoval naše zastopnike. „Daleko Vam od nas kuća." Mi smo in ostanemo pravi Hrvatje, med katerimi bode ostalo spoštovanje in hvaležnost zagotovljeno Spinčiću in Laginji, — drugih voditeljev mi nečemo. Zavezali smo se, da kolikor mogoče onemogočimo razširjanje tega lista. Male so naše moči, a ker nečemo biti tolerantni proti veri, temveč za njeno pravo se boriti do zadnjega zdihljeja in ker hočemo narodu odpirati oči, tedaj je Bog z nami; kedo zoper nas? Upamo, da list nima bodočnosti in zgine v tmini tudi letos, kot se je to dogodilo že lansko leto „U to ime, što Bog da i sreća junaćka" — gospod Krstić.

(Žrtev Röntgenovih žarkov.) Zdravnik dr. Markuse v Berolinu najel si je 17-letnega mladeniča, da je na njem s pomočjo Röntgenove luči opazoval delovanje srca in pa trebušno mrenico. To se je godilo skozi 14 dni in vsak dan tudi po večkrat je mladenič služil zdravniku za preiskavanje. Pri teh poskusih je bil vedno oblečen in cev, po kateri je prihajala svetloba, je bila prav blizu njegovega telesa. Toda nikdar ni mladenič čutil kake posebne vročine. Čez nekaj časa pa je bila koža na dotičnih mestih, ki so bili obrnjeni proti cevi, popolnoma rudeča, da celo rujava in po nekaterih krajih se je tudi odluščila. Koder je Röntgenova luč obsevala glavo in lase, so lasje popolnoma izpadli, tako da je mladenič popolno plešast na dotičnih krajih. Niti sam niti pričujoči zdravniki niso prej zapazili nikakega nenormalnega stanja.

(Anarhist ali — norec?) V mestu Patras na Grškem umoril je te dni neki človek javno na cesti tamošnjega bogatina Frangopulo in ranil drugega trgovca. Morilec, kojega so takoj prijeli, je izjavil, da je ravnal v imenu socijalizma. Spočetka se je mislilo, da mož ni pri pravi pameti, pozneje pa se je dognalo, da je morilec anarhist in pristaš Ravachola in Cesariov, ki je bil najpreje socijalist, pa je pozneje vsled čitanja revolucijonarnih knjig postal anarhist. Ta slučaj nam zopet kaže, kam vodi naše delavce socijalna demokracija: v norišnico ali pa na vislice!

Društva.

(Občni zbor cecilijanskega društva dne 19. novembra,) kakor vsako leto, pričel se je tudi letos s slovesno sveto mašo, in sicer v frančiškanski cerkvi. Krasno se je razlegala lepa Palestrinova maša „Aeterna Christi munera" za štiri glasove. — Takoj po maši bilo je v knezoškofijski dvorani zborovanje. Več organistov in duhovnikov iz dežele je dospelo, a bilo bi jih gotovo še več, ko bi ne bili zadržani radi godovnega dneva cesaričinega. Iz poročila gospoda predsednika in tajnika, č. g. Gnjezda, povzamemo sledeče: Po društvenih pravilih bi moral biti lansko leto občni zbor, a radi potresa se je moral na letos odložiti, ko so cerkve vsaj za silo že popravljene. Vse naše delovanje je nekako podobno vozu, katerega s težavo tirata konja po ogerski pusti ob deževnem vremenu. Res pomika se počasi in s težavo. Glavno naše delovanje se koncentruje v glasbeni šoli in strokovnem listu „Cerkv. Glasbeniku". Orgljarska šola se je preselila na Valvazorjev trg in finančna direkcija je proti zmerni odškodnini nam pomagala iz zadrege, ko smo bili brez strehe. „Cerkveni Glasbenik" ima sicer toliko naročnikov, da pokrije vse upravne troške, vendar bi se število naročnikov prav lahko podvojilo, ko bi vse kuratne cerkve imele svoj list in ga bolj priporočali. Pohvalno se omenja vipavska dekanija, kjer so vse kuratne cerkve naročene na list in si z muzikalno prilogo nabirajo lep inventar. Od zadnjega občnega zbora je umrlo 16 prav gorečih na-

ročnikov in prijateljev našemu podjetju. Nekateri organisti delajo na tihem, kar je hvale vredno, a premalo poročajo v naš list. Tu se ne gre za kako skazovanje, pač pa se pokaže, koliko se s skromnimi močmi stori in druge spodbuja k vztrajnemu delovanju. Blagajnik gospod Šiška poroča o denarnem stanju. Dohodkov je bilo v tem času 3837 gld., troškov 3703 gld., tedaj v blagajni 134 gld. Preseljevanje in poprava raznih instrumentov stalo je okoli 400 gld. Nasvetuje, kar se je že pri prejšnjem zborovanju nekako sklenilo, a ne še izvršilo, naj se imenujejo poverjeniki po dekanijah, kar se sprejme s pristavkem, da naj se novi odbor kar naravnost obrne na kakega prijatelja cerkvene glasbe, da prevzame ta posel v svojem okraju. — Glasbeni vodja gospod Foerster poroča o orgljarski šoli, ki ima prostora za 18 učencev, katere poučujejo gg. Gnjezda, Hribar in Foerster. Na teden je 18 učnih ur, a vsaki dan se vadijo v društvenih prostorih od šestih zjutraj do osmih zvečer na treh instrumentih. Tudi sodelujejo učenci na nekaterih cerkvenih korih, da se tako praktično izvežbajo. — Mesto odstopivšega predsednika, č. g. dr. Jarca, katerega delovanje in trud za povzdigo cerkvenega petja je že laskavo ocenil gospod tajnik, se izvoli profesor Gnjezda, njegovim namestnikom in ob jednem tajnikom profesor dr. Karlin in mesto gospoda kanonika Rozmana kapelan Ferjančič, drugi stari odborniki ostanejo. — G. Foerster še prosi naj bi se prijatelji cerkvene glasbe z darovi spomnili šole, da si omisli novi ali vsaj boljši glasovir. Sedajni je gotovo zaslužil pokoj, ako se premisli, da se je na njem tolklo na mesec 400 ur — ubožec koliko udarcev je moral prenesti — tedaj na leto 4000 ur in to celih 20 let. Novi g. predsednik se zahvali prevzvišenemu knezoškofu za prepustitev dvorane k današnjemu zborovanju, in za vso podporo gmotno in moralično, katero tako radodarno naklanja društvu že toliko let, ob enem prosi še nadalje enake podpore, da dosežemo, če tudi počasi, naš blagi namen. Prevzvišeni knezoškof izrazi svoje veselje, da je vkljub slabemu vremenu se toliko članov zbralo in nekteri celo od daleč. Res da naše društvo ne kaže tako očitno uspeha, kakor bi kdo pričakoval, a pomislimo, da če imamo orglarsko šolo, koliko je to že vredno, malo škofij je ima — zraven še take učiteljske moči, katere slove radi svoje učenosti in produktivnosti čez meje Slovenije. Da se zapreke stavijo našemu delovanju, ni čuda, katera dobra stvar se pa lahkoma zvrši! Tu je slaba plača organistova, prisiljen je s kakim obrtom ali drugim postranskim zaslužkom si iskati zadostnega kruha, včasih nima še sam instrumenta, da bi vadil na njem pevce, mora se boriti velikrat proti predsodkom, ki so že več let ukoreninjeni pri ljudstvu. Tukaj Vas prosim podpore, posebno moralične, da se pogum ne zgubi in morda na že pričetem potu ne obstane. Ne glejmo toliko na subjektivizem, ki hoče vsaki po svojem okusu vse uravnano imeti, tu gre za določila sv. cerkve, ki je postavila meje, katere glasba prestopiti ne sme, ako hoče imeti častni priimek „cerkvena". Po teh pravilih delajmo složno, vstrajno vsak v svojem delokrogu in vspeh gotovo ne bode izostal. V to svrho podelil je prevzvišeni vsem svoj višjipastirski blagoslov. Zborovanje se ob 11.¼ zaključi, ker v ravno isti dvorani zboruje takoj društvo za cerkveno umetnost.

(Čitalnica v Spodnji Šiški.) Vabilo k Martinovemu večeru, katerega priredi čitalnica v Spodnji Šiški v nedeljo, dne 22. novembra t. l. v gostilniških prostorih pri „Ančniku". — Vspored: 1. A. Nedved: „Mili kraj", moški zbor. 2. Dr. G. Ipavic: „Danici", moški zbor z bariton-solo. 3. J. Fabian: „Prošnja", moški zbor. 4. Šaljivo berilo. 5. K. Mašek: „Pri zibeli", moški čveterospev. 6. E. Vašak: „Moj dom", moški zbor. 7. A. Nedved: „Pozdrav", moški zbor z briton-solo. 8. Tombola. 9. Fr. S. Vilhar: „Rasti rasti ružo mala", moški čveterospev. 10. L. Hudovernik: „Naša zvezda", moški zbor z bariton solo. 11. Prosta zabava. Petje proizvaja moški zbor čitalnični pod vodstvom g. K. Rožanca. Vstop prost. Začetek ob 7. uri zvečer. — K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi

čitalnični odbor.

Telegrami.

Dunaj, 19. novembra. Povodom cesaričinega imendana bila sta cesar in cesarica zjutraj pri tihi maši v dvorni kapeli. Dopoldne bile so po vseh dunajskih cerkvah slovesne službe božje.

Budimpešta, 19. novembra. Povodom cesaričinega godu okrašena so z zastavami javna poslopja in mnogo privatnih poslopij. Dopoldanskih slovesnih božjih služb vdeležili so se zastopniki javnih oblastev, častniki in mnogo občinstva.

Budimpešta, 19. novembra. Poslanec Hegedüs je umaknil svojo ostavko ter je vstopil zopet v vredništvo uradnega lista „Nemzet".

Belgrad, 19. novembra. Kralj Aleksander odpotuje jutri zvečer na Dunaj. Cesar Fran Josip mu je odločil za častno službo generalnega majorja Babiča in Herdliczko. — Kralj je podaril za poplavljence 10.000 frankov.

Berolin, 18. novembra. Danes sta si državni tajnik Marschall in japonski poslanik mejsebojno vročila ratifikaciji trgovinske pogodbe, koja se je bila 4. aprila t. l. mej Nemčijo in Japonsko sklenila.

Rim, 19. novembra. „Agencia Stefani" poroča iz Gibuti: Kakor se poroča iz Adi-Sabeba, je odpotovalo kakih 200 vjetnikov 20. t. m., t. j. rojstveni dan italijanske kraljice, v Zailo. Major Nerazzini je ostavil Adi-Sabeba 3. t. m.

London, 19. novembra. Balfour je v nekem govoru naglašal nujno potrebo, da se takoj nekaj stori za Armenijo. Glavna ovira v delovanju evropskih velevlastij je nezaupanje nasproti Angliji. Proti volji velevlastij pa Anglija ne more ničesar pričeti, ker bi s tem Armencem ničesar ne koristila, sebi pa nakopala velikansko odgovornost.

Preizkusili in priporočili

so sloviti vseučiliščni profesorji in zdravniki

tinkturo za želodec lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta),

katera je ugodno učinkujoče, želodec krepčujoče, slast in prebavljenje pospešujoče in telo odpirajoče sredstvo. — Stekleničica velja 10 kr. 121 (50—39) 1

Umrli so:

18. novembra. Katarina Kurent, zasebnica, 66 let, Prečne ulice 4, cholemie. — Bogoslava Pelan, zasebnega uradnika hči, 11 let, Križevniške ulice 8, meningitis.

Tujci.

17. novembra.

Pri *bavarskem dvoru*: Sterbenc iz Starega Trga. — Skrabec iz Kočevske Reke. — Novak iz Trsta.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
18	9. zvečer	733·1	3·6	sl. jug	oblačno	0·8
19	7. zjutraj	735·2	2·8	sr. szah.	dež	
	2. popol.	735·0	2·6	sr. svzh.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 3·4°, za 0·4° pod normalom.

760 1—1

Z žalostnim srcem naznanjamo dragim sorodnikom, ljubim prijateljem in znancem, da je Bog vsemogočni poklical k Sebi danes v sredo, popoldne ob 2. uri, blago, dobro našo mater, oziroma taščo in staro mater, gospo

Jero Accetto

po dolgotrajni, jako mučni bolezni, večkrat prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče, v 70. letu njene starosti.

Pogreb pojde v petek, dné 20. t. m., popoldne ob 4. uri iz hiše na Trnovskem pristanu št. 14 k sv. Krištofu, kjer bode truplo drage pokojnice položeno k začasnemu počitku.

Nepozabna rajnica bodi priporočena v pobožno molitev in prijazen spomin.

Sv. maše zadušnice bodo se brale v župni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

V Ljubljani, dné 18. novembra 1896.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

759 1-1

Visoki deželni odbor vojvodine Kranjske blagovolil je darovati podpisanemu županstvu z odlokom od 18. maja t. l., št. 4429 zdatni znesek 250 gld. za popravo občinske poti čez planino do bohinjske meje. Poprava poti je bila nujno potrebna, denarna sredstva občine so opešana tako, da nam je bilo edino le s pomočjo visokega deželnega odbora mogoče lotiti se prepotrebnega dela. V imenu občine in vseh onih, ki radi prehajajo preko naših planin v divno bohinjsko dolino, v prvi vrsti pa za lažjo gonjo naše živine na tečne pašnike, usoja si izrekati županstvo najsrčnejšo zahvalo.

Županstvo v Sorici,

dné 10. novembra 1896.

Fran Fajfar, župan.

Vozni red

avstrijskih državnih železnic,

veljaven od 1. oktobra 1896.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v **srednjeevropskem času.** Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj.

Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franceove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Franceovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmundena, Ischla, Aussee, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 25 min. dopoludne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genove, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoludne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 55 min. popoludne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 4 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amtstetten, iz Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v *Kamnik.*
„ 2. „ 05 „ *popoludne* „ „
„ 6. „ 50 „ *zvečer* „ „

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz *Kamnika.*
„ 11. „ 15 „ *dopoludne* „ „
„ 6. „ 20 „ *zvečer* „ „

Nekaj denarja

je najdenega.

Več poizvé se pri upravništvu „Slovenca".

Jedino pravi

angl. balzam

(Tinctura balsamica)

lekarja

A. Thierry-ja v Pregradi

pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in priporočen od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristneje, najreelneje in najceneje domače zdravilo.

Uteši kašelj, prežene notranje in zunanje bolesti, provzročuje lahkotno odvajanje in odpravi zobobol, ozebline in otekline itd.

Da se izognem vsem prevaram, nosim od sedaj naprej to-le oblastveno registrovano varstveno znamko.

Pristen in neponarejen je ta balzam le tedaj, ako je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka **„Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu" v Pregradi,** in ako nosi vsaka steklenica zeleno etiketo s popolno jednako varstveno znamko, kakor tukaj zgoraj. **Pazite vedno na to varstveno znamko! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedino pravega balzama zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakena o varstvenih znamkah in ravno tako vse prekupce ponarejevanj.** Spričevalo izvedencev vis. k. vlade (št 5782 B, 6108) pravi glasom analitičnega izreka, da moj izdelek ne hrani v sebi nikakih prepovedanih ali zdravju škodljivih snovij. **Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.** 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju. 524 20-17

Adolf Thierry, lekarnar

v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh **v kurznem listu** zaznamovanih **menic in vrednostij**

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien, I. Bezirk, Stefansplatz Nr. 11, Parterre.

Prečastito duhovščino in slavno občinstvo najuljudneje obveščam, **da sem zopet otvoril**

krojaški obrt

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 3

kjer bodem vsprejemal naročila spadajoča v mojo stroko in je vestno, pošteno in natančno izvrševal.

Priporočam se osobito prečast. duhovščini v zdatna naročila na vsakovrstno

duhovniško civilno obleko, talarje itd.

zagotavljajoč točno, ceno postrežbo in uporabo trpežnega, zanesljivega blaga.

Zahvaljujoč se za doslej mi izkazano naklonjenost, prosim, da se mi ista ohrani tudi v bodoče. — Vsa naročila, tudi pismena, naj se naslavljajo na moj naslov v Ljubljano.

J. N. Potočnik,
krojaški mojster.

580 19—13

Najtopleje priporočam za 754 4

Miklavževa darila

svojo bogato zalogo **igrač,** raznega **lepotičja** in **nagizdnega blaga**. Vse po najnižjih cenah.

Fr. Stampfel
v Ljubljani, Kongresni trg, Tonhalle.

Koverte s firmo
in
vizitnice
priporoča
‚Katol. Tiskarna‘
v Ljubljani.

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji **zavarovanja proti škodam,** ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje **proti škodam na odpadkih najemnine** vsled požara in razpoka, potem **zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem,** in **zavarovanje za življenje** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovanca, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi **zavarovanja proti toči** na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje ‚MERIDIONALE‘ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“
na Dunaju
v lastni hiši družbe, **I., Weihburggasse.** 40 12—5

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

---

Ravnokar je izšel *X. zvezek*

Kalan: Povesti.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr.

Dobiva se v Katoliški Bukvarni in Tiskarni. — Dobé se tudi še vsi zvezki razven prvega in druzega.

Št. 11.939. 756 1—1

Razglas

Dné 2. januvarija 1897. l. ob 10. uri dopoldne vršilo se bo **v deželni hiši** (Turjaški trg št. 1)

IX. izžrebanje 4% obveznic kranjskega deželnega posojila,

kar se s tem na splošno znanje prijavlja.

Od dež. odbora kranjskega
v Ljubljani, dné 10. novembra 1896.

Št. 33.923. 731 3—3

Ustanove.

Dné 2. decembra letos oddale se bodo pri magistratu

mestne cesar Fran Josipove jubilejne ustanove,

namenjene **mestnim revežem,** ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.

Prošnje za podelitev teh ustanov, katerih je dvanajst in sicer **dve po 25 gld., deset pa po 20 gld.,** vložiti je **do 25. t. m.** pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 2. novembra 1896.

Ustanovil leta 1767 Joh. Jak. Samassa
v Ljubljani.

C. in kr. dvorni
zvonar 58 12—11

Albert Samassa

v Ljubljani.

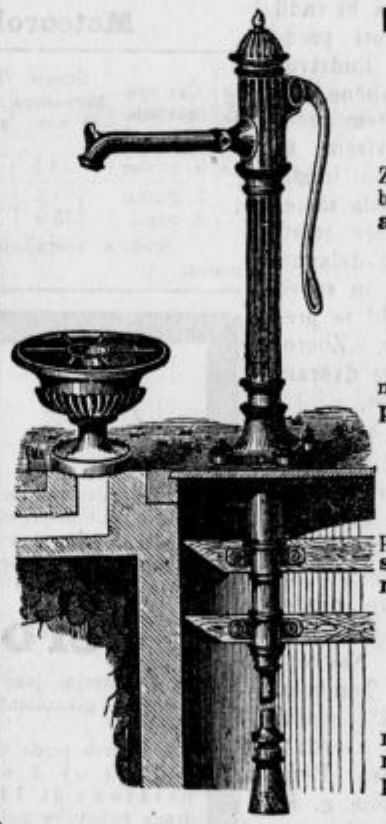

Livarna harmonično in melodično ubranih

ZVONOV.

Zaloga **cerkvene priprave** iz masivnega brona, **svečnikov, lestencev, svetiljk, altarnih križev, kanon-tablic, loncev** za **cvetlice** itd.

Sesalnice

najboljše konstrukcije za razno uporabo: za **pivovarne, tovarne, rudnike** itd. itd.

Vodnjake (štirne)

popolne **vodovodne naprave, kletne sesalke** in **potrebščine, cevi iz kovanega železa, cevi iz gumija** in **konopne cevi,**

vsakovrstno kovinsko blago

ot: **različne pipe in ventile, predmete za sklepanje in zapiranje pri napeljavah cevij, priprave za kopališča, varnostne priprave za parne kotle, mazilne priprave** itd.

Livarna za medenino in kovino po modelih.

Dunajska borza.

Dné 19. novembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld.	35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „	30 „
Avstrijska zlata renta 4%	122 „	60 „
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „	— „
Ogerska zlata renta 4%	122 „	15 „
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „	25 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	938 „	— „
Kreditne delnice, 160 gld.	364 „	25 „
London vista	119 „	95 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „	80 „
20 mark	11 „	76 „
20 frankov (napoleondor)	9 „	54 „
Italijanski bankovci	45 „	— „
C. kr. cekini	5 „	69 „

Dné 18. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld.	— kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 „	— „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 „	75 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „	— „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	136 „	50 „
Dunavske vravnavne srečke 5%	130 „	— „
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 „	10 „
Posojilo goriškega mesta	112 „	— „
4% kranjsko deželno posojilo	99 „	25 „
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 „	35 „
Prijoritetne obveznice državne železnice	222 „	— „
„ „ južne železnice 3%	173 „	40 „
„ „ južne železnice 5%	127 „	75 „
„ „ dolenjskih železnic 4%	99 „	50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld.	— kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 „	— „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „	— „
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 „	— „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „	75 „
St. Genóis srečke, 40 gld.	71 „	— „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 „	— „
Ljubljanske srečke	22 „	75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 „	30 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3380 „	— „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	423 „	50 „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	97 „	— „
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	61 „	— „
Montanska družba avstr. plan.	83 „	50 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155 „	50 „
Papirnih rubljev 100	127 „	62 „

Nakup in prodaja
vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd.
Zavarovanje za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svéti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnic.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.